



TRAFIKKSIKKERHETSPLAN 2018-2021

Vedtatt i kommunestyret 03.05.18, sak 29/18.



JEVNAKER
KOMMUNE

Innledning	3
Bakgrunn	3
Oppbygging av planen	3
Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021	4
Rammer for trafikksikkerhetsarbeidet	4
Handlingsplan for trafikksikkerhet 2018- 2021 – Oppland fylkeskommune	4
Kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2024	4
Kunnskapsløftet	4
Visjon og målsetting	5
Visjon	5
Mål	5
Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet	5
Jevnaker kommunes rolle og ansvar	5
Andre aktører i trafikksikkerhetsarbeidet	6
Registrering og problemanalyse	7
Beskrivelse av kommunen	7
Skoleskyss i Jevnaker kommune	9
Ulykkessituasjonen	9
Kommunens virkemidler	13
Trafikantrettede tiltak	13
Organisatoriske tiltak	14
Fysiske tiltak	14
Satsingsområder og tiltak i planperioden	15
Satsingsområder i planperioden	15
Tiltak i planperioden	17
Trafikkantrettede og organisatoriske tiltak	17
Tiltak på riks- og fylkesvegnettet	19
Tiltak på kommunalt vegnett	20
Administrative og budsjettmessige konsekvenser	20
Tilskudd til kommunale trafikksikkerhetstiltak	20
Kommunale bevilgninger	20



Innledning

Arbeidet med en ny utforming av trafikksikkerhetsplanen startet i 2017. Planen er utformet som en temaplan. Formålet med en kommunal trafikksikkerhetsplan er å synliggjøre kommunens ansvar og satsing på området, koordinere og øke kommunens innsats i trafikksikkerhetsarbeidet, bidra til å redusere antall skadde og drepte personer i trafikken, samt få flere til å gå og sykle. Planen er også en forutsetning for å kunne søke om fylkeskommunal støtte til trafikksikkerhetstiltak og er nært tilknyttet arbeidet med å sertifisere Jevnaker som trafikksikker kommune. En trafikksikkerhetsplan er en viktig forutsetning for å forankre trafikksikkerhetsarbeidet i hele kommunens organisasjon.

Planen er utarbeidet av en tverrfaglig intern arbeidsgruppe bestående av representanter fra Plan og samfunn, Oppvekst og Helse og omsorg. Planen har vært til behandling i kommunalt råd for funksjonshemmede, eldrerådet, vært utlagt på kommunens hjemmeside, samt sendt til aktuelle offentlige instanser for høring og offentlig ettersyn. Innspill som har kommet inn underveis i planprosessen er så langt det lar seg gjøre innarbeidet i planen.

BAKGRUNN

Grunnlaget for trafikksikkerhetsarbeidet i Norge er Nullvisjonen – et siktemål om at ingen skal bli drept eller hardt skadd i trafikken. Ved Stortingets behandling av Nasjonal transportplan (NTP) 2010-2019 ble det besluttet et delmål på veien mot Nullvisjonen, en ambisjon om at antall drepte og hardt skadde i veitrafikken skal reduseres med minst en tredel innen 2020.

Ansvar for trafikksikkerheten ligger både hos trafikanter og myndigheter. Hovedgrepene i trafikksikkerhetsarbeidet er tiltak rettet mot trafikanter og innen vei- og trafikksystemet. I dette arbeidet er det viktig å samordne de sentrale aktørenes innsats. Her har både fylkeskommunen, kommunene og organisasjoner en viktig rolle.

Kommunenes ansvar for trafikksikkerheten er i stor grad knyttet til utformingen av et trygt lokalmiljø, til beskyttelse av myke trafikanter, fotgjengere og syklister, slik at befolkningen kan bevege seg trygt i sine nabolag. I tillegg til kommunens rolle som veiholder, er trafikksikkerhet også knyttet til kommunens ansvar som skole- og barnehageeier, transportør, kjøper av transporttjenester og som arbeidsgiver.

OPPBYGGING AV PLANEN

Planen er delt i to deler, en strategidel og en handlingsdel. Strategidelen gjelder for hele planperioden og inneholder overordnede målsetninger og satsningsområder for trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen, samt en oversikt over tilgjengelig statistikk over ulykker på vegnettet i kommunen. Handlingsdelen er en detaljert tiltaksplan som revideres hvert år i takt med kommunens økonomiplan/budsjettarbeid.



Rammer for trafikksikkerhetsarbeidet

NASJONAL TILTAKSPLAN FOR TRAFIKKSIKKERHET PÅ VEG 2018-2021

Den gjeldende nasjonale tiltaksplanen gjelder for perioden 2014 – 2017. Arbeidet med tiltaksplanen for perioden 2018 – 2021 er igangsatt og planlagt vedtatt i 2018.

Nasjonalt tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg bygger på Meld. St. 40 (2015-2016) Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering og Nasjonal transportplan 2018-2029. Tiltaksplanen er utformet av Statens vegvesen i samarbeid med politiet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Trygg Trafikk, og inneholder en konkretisering av virkemidler i forhold til Nasjonal transportplan.

Regjeringens hovedmål i trafikksikkerhetsarbeidet er å redusere antall drepte og hardt skadde i veitrafikken med minst en tredel innen 2020. Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg skal få frem hvilke utfordringer vi står ovenfor i forhold til dette arbeidet, og hvilke tiltak som i planperioden vil bli gjennomført for å nå regjeringens mål. Tiltaksplanen inneholder en kort oversikt over det kommunale nivået i trafikksikkerhetsarbeidet i Norge.

HANDLINGSPLAN FOR TRAFIKKSIKKERHET 2018- 2021 – OPPLAND FYLKESKOMMUNE

Oppland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (FTU) har utarbeidet ny handlingsplan for trafikksikkerhet for perioden 2018-2021. Denne ble vedtatt i fylkestinget 17.10.17. Handlingsplanen beskriver vegtiltak, trafikanttiltak, organisatoriske tiltak og kjøretøytiltak som skal være førende for arbeidet i perioden.

Vedtatte satsingsområder for planperioden er:

- Samordning av trafikksikkerhetsarbeidet
- Barn og unge
- Ungdom
- Utsatte grupper (unge bilførere, eldre trafikanter, innvandrere, MC og ruspåvirkede sjåførere)
- Lokalt trafikksikkerhetsarbeid i kommunene
- HMS i offentlig virksomhet og næringsliv

Første del av handlingsplanen beskriver organiseringen av trafikksikkerhetsarbeidet, ulykkessituasjonen og generelle utfordringer i Oppland. Andre del av planen viser prioriteringer som Oppland fylkeskommune er ansvarlig for, eller er pådriver for gjennom virksomheten i trafikksikkerhetsutvalget (FTU), herunder også samarbeidstiltak mellom de konsultative etatene i regi av utvalget. For å synliggjøre det helhetlige trafikksikkerhetsarbeidet i Oppland viser også planen prioriteringer utover fylkeskommunens ansvar, herunder tiltak med bakgrunn i etatenes egne planer. Disse prioriteringene presenteres i et eget kapittel.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2014 – 2024

Planen har et sterkt fokus på blant annet tettstedsutvikling, bolyst og attraktivitet, levekår, samferdsel og klima. Dette bidrar til et godt grunnlag for å videreutvikle en kommune der avstandene ikke er for store slik at mange har tilgang til daglige tjenester uten bruk av bil. Potensialet for økt ferdsel for gående og syklende vurderes som svært stort. En nøkkelfaktor for å få utløst potensialitet er å få et mer helhetlig gang- og sykkelvegnett.

KUNNSKAPSLØFTET

Skolen har et ansvar for trafikkopplæringen i henhold til kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Kunnskapsløftet er en reform som ble innført fra skolestart 2006.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- ✓ Følge trafikkregler for fotgjengere og syklister (kroppsøving, etter 4.trinn).
- ✓ Praktisere trygg bruk av sykkel som fremkomstmiddel (kroppsøving, etter 7.trinn).



- ✓ Gjøre greie for hvordan trafiksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker (naturfag, etter 10.trinn).
- ✓ Gjøre rede for begrepene fart og akselerasjon, måle størrelsene med enkle hjelpemidler og gi eksempler på hvordan kraft er knyttet til akselerasjon (naturfag, etter 10.trinn).
- ✓ Gjøre rede for hvordan bruk av rusmidler kan føre til helseskader, og drøfte hvordan den enkelte og samfunnet kan forebygge helseskadene (naturfag, etter 10.trinn).

Kunnskapsløftet vil være gjeldende frem til august 2020. Når nytt planverk for skolen foreligger vil det være naturlig å se om målene for trafikkopplæringen samsvarer med målene nedfelt her. Revisjon gjøres ved behov.

Visjon og målsetting

VISJON

Jevnaker kommune har følgende visjon for sitt trafiksikkerhetsarbeid:

- ✓ **I Jevnaker kommune skal det være trygt å ferdes for alle.**

Visjonen gir uttrykk for et ønske og en ambisjon om både å redusere antall skadde og drepte i trafikken og skape trafikkmiljøer som ikke gir unødig engstelse for trafikanter og deres pårørende.

MÅL

Jevnaker kommune har følgende mål for sitt trafiksikkerhetsarbeid for årene 2018 – 2021.

- ✓ Ingen drepte
- ✓ Ingen skal bli drept eller skadd på vei til eller fra barnehage eller skole.
- ✓ Det skal vektlegges å sikre et sammenhengende og trafiksikkert gang- og sykkelveinett.
- ✓ Det tverrfaglige samarbeidet for å redusere antall skadde og drepte i trafikken skal styrkes, både internt i kommunen og i forhold til eksterne samarbeidspartnere, herunder lag og foreninger.
- ✓ Flere skal gå eller sykle til skole, barnehage, fritidsaktiviteter og jobb

Organisering av trafiksikkerhetsarbeidet

JEVNAKER KOMMUNES ROLLE OG ANSVAR

Kommunen har et allsidig ansvar innenfor trafiksikkerhetsarbeidet. Kommunens ansvar for trafiksikkerhet er i stor grad knyttet til et trygt lokalmiljø, slik at befolkningen kan bevege seg trygt i sitt nærmiljø. Tilrettelegging for myke trafikanter som fotgjengere og syklister er sentralt. Gjennom arealplanleggingen legger kommunen premisser for trafikkutviklingen fremover. Kommunens rolle som vegholder innebærer at kommunen har ansvar for planlegging, drift- og vedlikehold av det kommunale vegnettet. I tillegg er trafiksikkerhet knyttet til kommunens ansvar for forebyggende helsearbeid, som skole- og barnehageeier, transportør og transportkjøper og som arbeidsgiver. Trafiksikkerhetsplanen tillegger alle kommunens organisasjonsområder oppgaver. For best mulig samhandling mellom organisasjonsområdene er det opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe som har som hovedoppgave å følge opp trafiksikkerhetsplanen. Eksterne samarbeidsaktører involveres i arbeidet ved behov.



ANDRE AKTØRER I TRAFIKKSikkerHETSARBEIDET

I trafikkssikkerhetsarbeidet er det mange aktører med samme mål – å redusere antallet skadde og drepte personer i trafikken. Godt samarbeid er et kriterium for å lykkes. Dette kapittelet beskriver kort de viktigste samarbeidspartnerne i trafikkssikkerhetsarbeidet i Jevnaker.

Statens vegvesen

Statens vegvesen Region Øst er inndelt i fem fylkesavdelinger. Jevnaker kommune tilhører Oppland fylkesavdeling.

Statens vegvesen har ansvaret for å:

- ✓ planlegge, bygge og vedlikeholde riks- og fylkesveiene
- ✓ gjennomføre verkstedkontroll, ulike former for kjøretøykontroll, kontroll av kjøre- og hviletid og bilbeltekontroll
- ✓ gjennomføre førerprøver og kjøreskoletilsyn
- ✓ utarbeide retningslinjer og bestemmelser for veiutforming, veitrafikk, føreropplæring og kjøretøy
- ✓ bistå fylkeskommunene og kommunene med faglige råd om trafikkssikkerhet

Statens vegvesen Region øst, Oppland fylkesavdeling har sekretariatsansvaret for FTU – Fylkets Trafikkssikkerhetsutvalg.

Kommunens administrasjon melder fortløpende inn utfordringer og mangler langs riks- og fylkesvegnettet til Statens vegvesen. Denne dialogen danner grunnlag for både løpende vedlikeholdstiltak, grep og justeringer for å bedre sikkerheten langs vegnettet, samt større investeringstiltak ved behov. I forbindelse med rullering av Handlingsprogram for fylkesveger og Handlingsplan for trafikkssikkerhet for Oppland fylke kommer kommunen med innspill basert på meldinger og observasjoner av behov. Innspillene behandles politisk.

Trygg Trafikk

Trygg Trafikk er en landsomfattende, uavhengig organisasjon for det frivillige trafikkssikkerhetsarbeidet, og skal fungere som et bindeledd mellom de frivillige aktørene og de offentlige myndighetene som har ansvar for trafikkssikkerheten. Organisasjonen har et særlig ansvar for trafikkopplæring og informasjon.

Trygg Trafikks arbeidsområder omfatter i hovedtrekk

- ✓ å gi trafikkfaglig og pedagogisk bistand til barnehager, skoler, lærerhøgskoler og foreldre for å sikre at trafikkopplæringen og trafikkoppdragelsen blir best mulig.
- ✓ å spre informasjon om trafikkssikkerhet til ulike målgrupper
- ✓ å være en aktiv pådriver i trafikkssikkerhetsarbeidet overfor beslutningstakere og myndigheter

Politiet

Politiet har særlig ansvar for overvåkning og kontroll av atferden til trafikantene. Politiet arbeider også forebyggende ved besøk til skoler og deltakelse i ulike kampanjer og aksjoner. Både UP og det lokale politidistriktet og kommunal politikkontakt er viktige i trafikkssikkerhetsarbeidet.

Lag, foreninger, bedrifter, skoler og barnehager

Engasjement fra lokalbefolkningen er viktig. Gjennom henvendelser fra enkeltpersoner, lag, foreninger, skoler og barnehager får kommunen viktige innspill i trafikkssikkerhetsarbeidet. Et sted/område kan ha høy ulykkesrisiko selv om det ikke har inntruffet noen ulykke der. Slike steder framkommer ikke på noen ulykkesstatistikk, og det er derfor viktig at kommunen får informasjon om disse stedene på annen måte.

Fylkets Trafikkssikkerhetsutvalg – FTU

Fylkets Trafikkssikkerhetsutvalg (FTU) skal tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikkssikkerhet i fylket. Fylkets Trafikkssikkerhetsutvalg skal ivareta oppgavene fylkeskommunen er pålagt gjennom veitrafikkloven. Dette innebærer blant annet samordning av tiltak for å fremme trafikkssikkerheten.



Helse

Helsedirektoratet har ansvar for å følge situasjonen i befolkningens helsetilstand og utviklingen i helsetjenesten, og skal

- ✓ drive rådgivning mot sentrale myndigheter, inkludert kommunene
- ✓ sikre oppdatert kunnskap om ulykker som medfører personskader
- ✓ videreutvikle det lokale og regionale skadeforebyggende arbeidet, og styrke samarbeidet mellom ulike aktører.

I kommunene knyttes helsetjenesten til arbeidet med trafiksikkerhet blant annet gjennom Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og Lov om folkehelsearbeid. Kommunens helsetjeneste har både rett og plikt til å medvirke overfor andre offentlige organer hvis planlegging har betydning for helseforholdene. Dette kan for eksempel gjelde i forbindelse med konsekvensutredninger.

Av folkehelseloven følger at fylkeskommunen har et ansvar for sektorovergrepene folkehelsearbeid og skal understøtte kommunenes arbeid innen folkehelse.

Registrering og problemanalyse

BESKRIVELSE AV KOMMUNEN

Jevnaker kommune har ca. 6750 innbyggere fordelt på 225 km². Kommunen grenser til Lunner, Gran og Ringerike.



Hovedtraséen gjennom kommunen er E16. Mange av kommunens innbyggere arbeider i Ringerike og på Hadeland, og pendler hovedsakelig med bil. Hovedtyngden av befolkningen er etablert i sørenden av Randsfjorden i sentrumsnære boligområder.

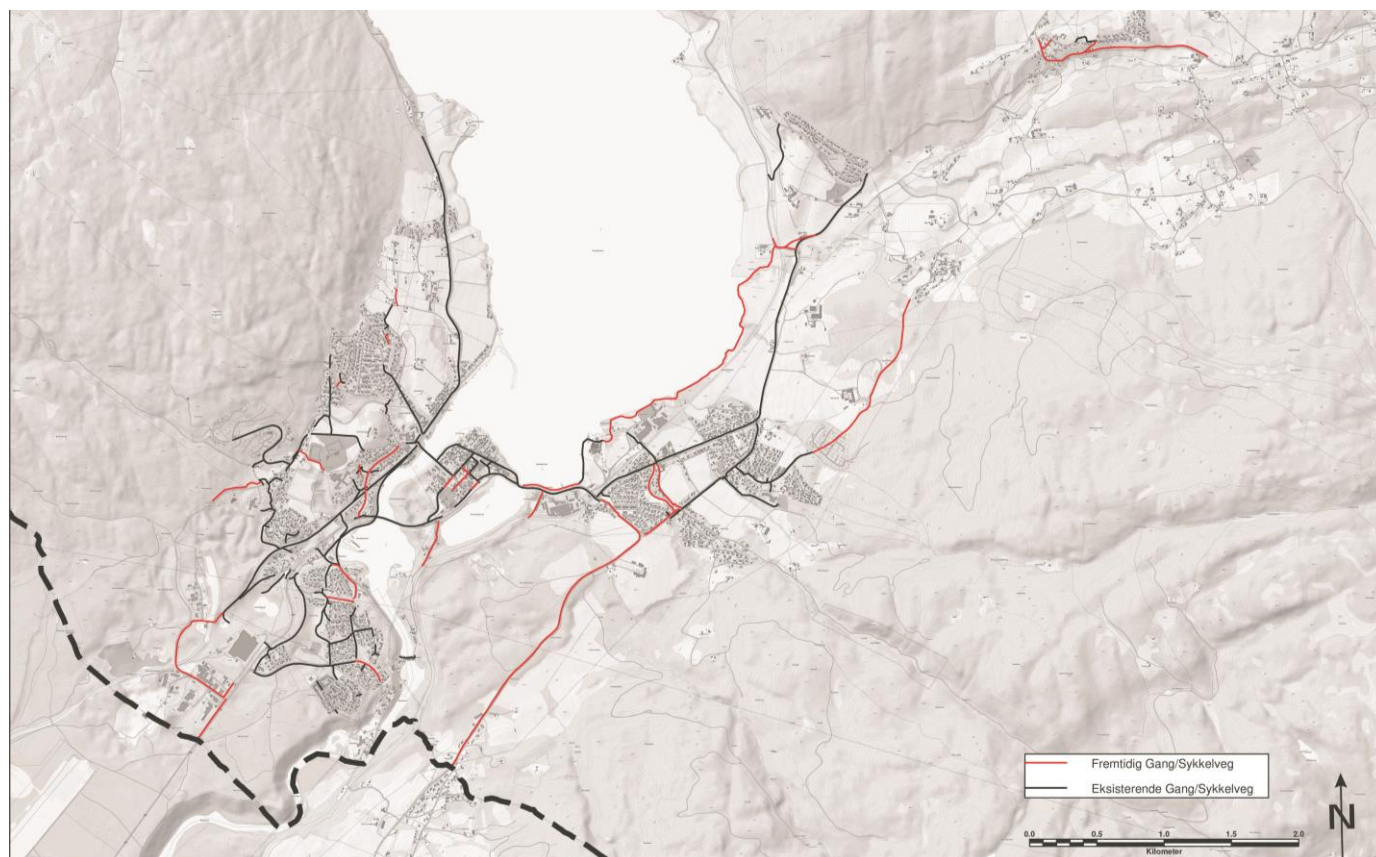


Jevnaker har to barneskoler: Toso skole 1-7 trinn, og Bergerbakken skole med 1-4 trinn. Sistnevnte er under ombygging til å bli en større skole som også får kapasitet til 1.-7. trinn. Jevnaker skole er kommunens største og har per dags dato elever på 5. – 10. trinn. Etter ombyggingen av Bergerbakken skole, vil Jevnaker bli en ren ungdomsskole med 8.-10. trinn. Totalt er det ca. 800 elever i Jevnakerskolene.

Kommunen har fire kommunale og tre private barnehager. Det er plass til ca. 350 barn i barnehagene som ligger geografisk spredt i kommunen.

Ved forrige rullering av kommuneplanens arealdel ble det foretatt en gjennomgang av tilgjengelige boligreserver i kommunen. Disse ble ytterligere forsterket ved at det ble åpnet opp for tre nye boligområder gjennom kommuneplanprosessen. Slik situasjonen er nå, har Jevnaker kommune en potensiell kapasitet til å ta imot om lag 1.650 nye innbyggere i sentrumsnære boligområder. Noen av disse reservene er under regulering og vil etter all sannsynlighet være klare for utbygging innen de neste par årene, mens andre kun er åpnet opp for i kommuneplanens arealdel og derfor krever detaljregulering og har en lengre prosess foran seg før utbygging kan starte.

I tillegg ble det gjort en gjennomgang av hvilke strekninger som er tilrettelagt for gående og syklende, og hvor det mangler koblinger. Disse ble sammenfattet i et temakart som er vist under, der sorte linjer er etablerte løsninger, og røde linjer er strekninger som ligger inne i kommuneplanens arealdel, men som ikke er opparbeidet enda. Å få hele nettverket på plass vil kreve både tid og ressurser, men det gir en pekepinn på hvilke områder som bør prioriteres. Kartet er datert november 2015, og det er kun to korte strekninger i sentrum som er opparbeidet etter dette, så bildet blir nokså riktig i forhold til eksisterende situasjon. Store deler av boligområdene i kommunen har allerede en god forbindelse ut på et gjennomgående nettverk for myke trafikanter, noe som er et godt utgangspunkt for det videre trafiksikkerhetsarbeidet.



SKOLESKYSS I JEVNAKER KOMMUNE

Elever i grunnskole, videregående skole og privatskole har rett til skoleskyss dersom man bor over en viss avstand fra skolen eller har en særlig farlig eller vanskelig skolevei. Dersom man er funksjonshemmet eller midlertidig skadet eller syk, har man også rett til skyss til og fra skolefritidsordningen (SFO).

Avstanden mellom skole og hjem må overstige

- 2 kilometer for grunnskolens 1. årstrinn
- 4 kilometer for grunnskolens 2. til 10. årstrinn
- 6 kilometer for videregående skole

Avstanden måles fra dør til dør og langs korteste farbare veg eller gang- og sykkelsti. Er man elev i grunnskolen og har en spesielt farlig eller vanskelig skolevei, har man rett til fri skoleskyss uavhengig av hvor stor avstanden er. Dette gjelder også hvis man er funksjonshemmet eller midlertidig skadet eller syk. Går man på privatskole, har man rett til skoleskyss bare innenfor grensene av den kommunen/fylkeskommunen der man bor.

I Jevnaker kommune har man for skoleåret 2017/2018 vedtak om skoleskyss grunnet vanskelig eller farlig skolevei for 36 elever. Samtlige av disse går på Toso skole. Hovedårsaken til vedtak om skoleskyss er dårlig tilrettelagte kryssinger av E16 som skolevei. Eksempelvis må elever fra Nesbakken krysse E16 tre ganger i morgenrush for å komme seg til skolen. Behovet for skoleskyss for flere av disse elevene vil mest sannsynlig bortfalle når ny E16 og avlastet veg er på plass. Dette fordi man da vil ha redusert hastighet og utbedrede krysningspunkter på hele strekningen der skolebarna må krysse vegen fra Toso til kryssningen over mot Nesbakken. Det vil være naturlig å ta en ny gjennomgang og evaluering av skoleveier i forbindelse med ferdigstillelse av avlastet veg ved hjelp av et sammensatt utvalg. Utvalgets konklusjoner kan deretter fremmes til kommunestyret for et vedtak, slik at dette kan benyttes som grunnlag for fremtidige skyssvurderinger.

I forhold til skoleskyss er det viktig at man får innarbeidet gode holdninger og rutiner på et tidlig tidspunkt. Det er mange måter å gjøre dette på, og en god kommunikasjon mellom skole, transportør og hjemmene er viktig når elevene begynner å benytte seg av skoleskyss. Eksempler på tiltak som kan gjennomføres er organisering av prøveturer med buss der elevene lærer å bruke setebelte, etablering av fadderordninger der eldre elever lærer de yngre om adferd på bussholdeplass og i bussen, og informasjon til foreldre om at de har anledning til å reise sammen med barna den første uken for å få elevene til å føle seg trygge på situasjonen. I tillegg er det viktig at man ved bruk av drosje ser til at det blir brukt riktig sikringsutstyr, og at det ved bestilling av transport til skoleturer stilles krav om setebelter i alle seter og alkolås i bussen. I tillegg bør det være et krav om serviceinnstilte sjåførere.

ULYKKESSITUASJONEN

Generelt

Hovedvegnettet i Oppland har stor andel gjennomgangstrafikk. Mange reiselivsbedrifter er også lokalisert i fylket, og dette sammen med stor andel tungtrafikk innebærer økt ulykkesrisiko. En stor del av befolkningen i Oppland bor utenfor tettbygd strøk. For mange av disse er hovedvegnettet eneste transportåre, og vegen må da brukes som skoleveg, arbeidsvei, til besøk hos naboer etc. Spredt bosetting medfører også mye arbeidspendling, og transport av skoleelever. Mange ungdomsmiljøer i Oppland er bygget rundt bilen og bilkjøring. Unge mannlige bilførere i alderen 18-24 har høy ulykkesrisiko i forhold til andre grupper i trafikken.

Stor gjennomgangstrafikk, spredt bosetting, bruk av hovedvegnettet til alminnelig ferdsel og ungdomsulykker er trafiksikkerhetsmessige utfordringer i Oppland.

I Jevnaker kommune har vi et mye tettere utbyggingsmønster enn i fylket for øvrig, noe som gir et godt utgangspunkt for å legge til rette for gange og sykkel på et sammenhengende gang- og sykkelvegnett. Likevel har de aller fleste behov for å benytte seg av hovedvegnettet på daglig basis, ettersom E16 går gjennom store deler av tettbebyggelsen i kommunen. Dette er både skole- og arbeidsvei for de aller fleste bosatt i kommunen. Denne situasjonen vil endres når ny E16 fra Eggemoen til Olum står ferdig, men det vil fortsatt være en god del trafikk langs eksisterende veg. Det vil gjennomføres en rekke tiltak fra Verkevika til Toso på avlastet veg når E16 står ferdig, og dette vil endre vegen til å bli en gate, med lavere hastighet og bedre tilrettelegging for myke trafikanter. Selv om store deler av de sentrumsnære områdene har et sammenhengende gang- og sykkelvegnett, er det fremdeles



manglende forbindelser og behov for utbedringer på flere steder. Arbeidet med å bedre de trafikale forholdene i kommunen pågår kontinuerlig, men er også avhengig av at trafikantrettede tiltak som trafikkopplæring i skole og barnehage for å sikre færrest mulig ulykker.

I tillegg til E16 har Jevnaker flere fylkesveger som har relativt stor trafikk på daglig basis. Dette er blant annet FV245 som går langs vestsiden av Randsfjorden, FV241 som går via Åsbygda og ut mot Norderhov, og FV240 som går langs østsiden av Randsfjorden. Deler av FV241 inngår i prosjektene som ligger rundt etablering av ny E16, og en gang- og sykkelvegforbindelse opp mot Åsbygda ligger inne i løsningen som er regulert der. På FV240 har man sett en nokså sterk økning i trafikkmengden etter at bommen på RV4 mellom Roa og Gran åpnet.

Trafikkulykker som ikke inngår i statistikken

Det er mange måter å kategorisere trafikkulykker. I statistikken som foreligger fra Statens vegvesen (SVV) i denne planen er det kun trafikkulykker med drepte, hardt skadde og lettere skadde som er tatt med. Dette gjør at det kan være mange flere trafikkuhell som kun har materielle skader. Disse blir ikke registrert på samme måte, og i mange tilfeller blir ulykkene med kun materielle skader ikke rapportert til nødetatene.

Statistikk

Tallene brukt i denne oversikten er per 28.06.2017 og kommer fra Statens vegvesens statistikker.

Antall ulykker fordelt på årstall, perioden 2012 – 2016

År	Antall ulykker	Antall drepte/ skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
2012	4	4	0	1	3
2013	4	5	0	0	5
2014	10	12	0	2	10
2015	6	7	0	0	7
2016	5	6	0	2	4
Sum	29	34	0	5	29

Tabellen over viser antall ulykker og skadeomfang i Jevnaker kommune de siste fem år. Antall ulykker hadde en topp i 2014, men har sunket igjen i 2015 og 2016. Tall for 2017 vil foreligge først i mai 2018. Hovedtyngden av ulykkene har inntruffet på riks- og fylkesvegnettet, noe som tilsier at en kontinuerlig dialog om trafiksikkerhet og utfordringer med Statens vegvesen er på sin plass. Ved å se på Jevnaker brann og rednings egen statistikk for antall utrykninger til ulykkeshendelser på vegnettet, ser vi at tallene ikke stemmer helt overens med registreringene i SVVs statistikker. Dette henger antagelig sammen med at SVVs stasisikk kun tar for seg ulykker med skadde og drepte. Totalt i 2017 var Jevnaker brann og redning ute på 17 oppdrag, hvorav 11 av disse var langs E16 (1 oppdrag i Ringerike kommune), 2 var på FV240, 3 på FV 241 (1 oppdrag i Ringerike kommune) og 2 var på kommunale veier. Dette bygger videre opp under inntrykket av at det ikke er det kommunale vegnettet som har de største trafiksikkerhetsutfordringene.

Det totale antallet trafikkulykker Jevnaker brann og redning deltok på for 2016 var 11 utrykninger, i 2015 var det 10 utrykninger og i 2014 var det 17 utrykninger.

Der ulykker har inntruffet på det kommunale vegnettet er det enklere for kommunen selv å se på årsaken til ulykken og vurdere tiltak eller utbedringer

I det videre vil vi se nærmere på hvilke typer ulykker som har inntruffet i Jevnaker de siste fem årene, hvilke trafikantgrupper som er mest utsatt, og hvilke vegstrekninger som har flest ulykker.



Uhellskategori – skadegrad, perioden 2012 – 2016

Uhellskode hovedkategori	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Fotgjengerulykker	2	2	0	1	1
Kryssulykker	6	7	0	1	6
Møteulykker	2	3	0	1	2
Påkjørsel bakfra	5	6	0	0	6
Utforkjøringer	14	16	0	2	14
Sum	29	34	0	5	29

Som tabellen over viser, er det klart flest utforkjøringer de siste fem årene. Årsakene til disse kan være flere – føre og værforhold, distraksjon, kjøring i påvirket tilstand, fart – og denne typen ulykker kan man ikke bygge seg ut av, men må forhindres gjennom forebyggende arbeid. Dersom det er vanskelige føreforhold, må trafikantene lære å avpasse farten etter forholdene. Trafikantene må ikke være distraherede når de kjører bil, og heller ikke kjøre i ruspåvirket tilstand. I kommunen kan man begynne i egne rekker ved å innarbeide regler for reiser og transport i kommunens regi. Jevnaker kommune har et slikt reglement på plass som gjelder for alle reiser som foretas av kommunens ansatte i jobbsammenheng. Fysiske tiltak må til for å redusere antall drepte og hardt skadde i trafikken, men det er mest å hente på endring av trafikantadferd. Man bygger det trafikale nettverket tilpasset en adferd der føreren overholder fartsgrensen eller tilpasser farten etter forholdene, bruker bilbelte og kjører rusfritt. Man har ingen mulighet for å bygge ut transportnettet slik at man tar høyde for overtredelser av vegtrafikkloven. De neste kategoriene med flere ulykker er kryssulykker og påkjørsel bakfra. Her er det mulig å forebygge ved å gjøre vegsystemet og trafikkbildet mer lesbart og oversiktlig.

Trafikantgruppe – skadegrad, perioden 2012 – 2016

Trafikantgruppe	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
Bilfører	23	0	2	21
Bilpassasjer	7	0	1	6
Person lett MC	1	0	1	0
Person annen MC	1	0	0	1
Person moped	0	0	0	0
Person sykkel	0	0	0	0
Fotgjenger	2	0	1	1
Aker	0	0	0	0
Sum alle	34	0	5	29

Det er helt tydelig at de fleste som har blitt skadd i trafikkulykker i Jevnaker de siste fem årene har vært sjåfør eller passasjer i bilene involvert i ulykken. Kun to av de skadde er fotgjengere, og kun to førere av MC-kjøretøy, ingen syklistere eller akere. Som en følge av dette, vil trafikantrettede tiltak spesifikt rettet mot bilførere kunne gi utslag i forhold til færre ulykker og skadde i trafikken.

I forhold til trafikantrettede tiltak opp mot bilførere, vil trafikkopplæring helt fra en tidlig alder kunne forebygge ulykker på veg. Opplæringsområdet i Jevnaker kommune har et tydelig fokus på trafikkikkerhet som starter allerede i barnehagen og inngår i læreplaner helt ut av 10. klasse. Et fast innslag er «Opplæringstiltak med besøk til trafikkikkerhetssenteret på Norsk Vegmuseum inkludert for- og etterarbeid» som alle ungdomsskoleelever deltar



på. Etter hvert som ungdommer tar trafikalt grunnkurs vil de også få en mer praktisk innføring med eksempler på hvor viktig det er å følge med i trafikken, både det å se og å bli sett.

Et samarbeid med trafikkskoler som opererer i området vil kunne være aktuelt også for kommunalt ansatte, spesielt dem som kjører mye i jobbsammenheng som f.eks. hjemmetjenesten, tilrettelagte tjenester og eiendomsdrift. Videre vil kurs i utrykningskjøring kunne være aktuelt for kommunens brannvesen som rykker ut til alle ulykker som meldes via nødtelefon.

Aldersgruppe – skadegrad, perioden 2012 – 2016

Aldersgruppe	Antall drepte/ skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
0 – 5	0	0	0	0
6 – 9	0	0	0	0
10 – 14	0	0	0	0
15 – 17	3	0	1	2
18 – 20	1	0	0	1
21 – 24	4	0	0	4
25 – 34	3	0	0	3
35 – 44	4	0	1	3
45 – 54	6	0	1	5
55 – 59	3	0	0	3
60 – 64	4	0	2	2
65 – 69	4	0	0	4
70 – 74	2	0	0	2
75 – 79	0	0	0	0
80+	0	0	0	0
Sum alle	34	0	5	29

Når vi ser på hvilke aldersgrupper som er spesielt utsatt, ser man at det begynner å bli ulykker idet ungdommer selv kommer i en alder der det er aktuelt å øvelseskjøre, sitte på med eldre venner, kjøre moped osv. Etter hvert som man kommer oppover i aldersgruppene, ser man at de gruppene som tradisjonelt sett kjører mye bil også er mer utsatt for ulykker og skader. Dette igjen understreker viktigheten av en god trafikkopplæring og forebyggende arbeid med fokus på holdninger hos trafikantene.

Veg – skadegrad, perioden 2012 – 2016

Veg	Antall ulykker	Antall drepte/ skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
E16	22	25	0	3	22
Fv 2	1	1	0	0	1
Fv 240	2	2	0	1	1
Fv 245	2	4	0	0	4
Enggata	1	1	0	1	0
Bergerbakkvegen	1	1	0	0	1
Sum	29	34	0	5	29



Når vi ser på hvilke veger som har flest ulykker, ser vi et klart flertall på E16. Dette henger naturlig sammen med at trafikkallet på denne vegen også er klart høyere enn de andre ferdselsårene gjennom kommunen. I tillegg til at vegen er viktigste veg for de aller fleste innbyggere i forhold til å komme seg til jobb og fritidsaktiviteter, har den på enkelte strekninger svært mange avkjørsler. Ettersom det skal bygges ny E16 som legges utenfor tettbebyggelsen, er det rimelig å anta at antall ulykker på dagens strekning vil avta. Vegen skal bygges om til en gate på strekningen Verkevika – Toso, og det vil bli et strammere uttrykk og lavere hastighet. Dette i kombinasjon med at mye av gjennomkjøringstrafikken vil ledes utenom tettbebyggelsen vil minske ulykkesrisikoen betraktelig.

Hvis vi i tillegg finner frem statistikken over hvor mange utrykninger Jevnaker brann og redning har vært på i forbindelse med trafikkulykker bare i 2017, ser vi at det helt klart er riks- og fylkesvegnettet i Jevnaker som mest ulykkesutsatt. Det ble rapportert 15 utrykninger til trafikkulykker i 2017, hvorav 2 var på kommunal veg.

På det kommunale vegnettet er det kun registrert to ulykker de siste fem årene. Den ene var en MC-ulykke i Enggata, og den andre en fotgjengerulykke på Bergerbakkvegen.

Kommunens virkemidler

Kommunens virkemidler i trafiksikkerhetsarbeidet kan i hovedsak deles i tre deler:

1. Trafikantrettede tiltak
2. Organisatoriske tiltak
3. Fysiske tiltak

TRAFIKANTRETTEDE TILTAK

Grunnlaget for bevisste og varige holdninger legges i barneårene, men mennesker påvirkes og lærer hele livet. Trafikkopplæring må betraktes som en livslang læringsprosess.

Som skole- og barnehageeier er kommunen ansvarlig for at barna i kommunen får god trafikkopplæring. Både foreldre, helsepersonell, barnehage- og skoleansatte må motiveres til å ta ansvar for barn og unges trafiksikkerhet. Skolen har gjennom Kunnskapsløftet fått klare kompetansemål for 4., 7. og 10. trinn. Trygg Trafikk er en viktig samarbeidspartner i dette arbeidet.

Det er den enkelte skole eller kommune som utvikler egne læreplaner i programfag. Trafikalt grunnkurs kan holdes i ungdomsskolen som en del av timetallet i programfag. Forutsetningen er at lærere gjennomfører etterutdanningskurs.

Kommunen kan som arbeidsgiver også arbeide for å øke trafiksikkerhetskompetansen til sine egne ansatte. Mange, for eksempel hjemmehjelpstjenesten, tilbringer mye arbeidstid på veien. Kurs i sikker og økonomisk kjøring eller førstehjelpskurs for å redusere omfanget av en eventuell ulykke kan være aktuelt. Mer fagrettede kurs, som kurs i trafiksikkert drift og vedlikehold av veinettet er også et mulig tiltak.

Gjennom de ulike tjenestene i kommunen har man mulighet til å påvirke ulike trafikantgrupper også etter skoletiden. Forebyggende arbeid rettet mot ungdom, introduksjonsarbeid for innvandrere og arbeid rettet mot eldre ivaretas gjennom flere kanaler i de kommunale tjenestene.

Mer om de konkrete trafikantrettede tiltakene som foreslås i planperioden er beskrevet under «Tiltak i planperioden».



ORGANISATORISKE TILTAK

En trafikkulykke oppstår ikke – den forårsakes. Kommunen har krav om HMS-planer innenfor all virksomhet. Trafikksikkerhet bør inngå her. For de fleste "vanlige" arbeidstakere er trafikken det stedet vi utsettes for mest risiko i dagliglivet. Dette bør gjenspeiles i HMS-arbeidet. Studier viser at sikkerhetspåvirkning og opplæring på arbeidsplassen også påvirker de tilsattes sikkerhetsatferd hjemme og på fritiden, og at skadetallet på disse arenaene går ned.

Kommunenes helsetjeneste skal fremme helse og forbygge sykdom, skade eller lyte, og reguleres i kommunehelsetjenesteloven. Kommunehelsetjenesteloven ble revidert i 2005. En viktig endring er at ulykkesforebyggende arbeid nå inngår som en del av miljørettet helsevern. Trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen må dermed sees i sammenheng med kommunens helsearbeid.

Mange av kommunens ansatte reiser i arbeidssammenheng. Hvilke krav eller forventninger stiller kommunen til sikkerheten ved disse reisene? Eksempler kan være valg av transportmiddel, fokus om alltid å bruke bilbelte, holde fartsgrensen og kjøre rusfritt (selv om dette allerede er lovpålagt), krav om kollisjonssikkerhet for biler eller aksept for å utsette en reise dersom vær- og føreforhold tilsier det.

Kommunen er kjøper av transporttjenester. Kommunen bør stille krav om sikkerhet ved anbudsrundene og i kontraktene på lik linje med rask, rimelig og miljøvennlig transport.

Gjennom deltagelse og sertifisering i «Trafikksikker kommune» stilles det en rekke krav til håndtering av trafikksikkerhetsarbeid gjennom hele kommunens organisasjon. Dette arbeidet fortsetter kontinuerlig også gjennom denne planperioden. Den enkelte kommune sertifiseres for to år av gangen, og Jevnaker kommune skal etter planen gjennom en ny sertifisering i 2018.

FYSISKE TILTAK

Kommunen har ansvar for alle fysiske tiltak på det kommunale veinettet som kan bidra til å bedre trafikksikkerheten. Viktige tiltak er å legge til rette for myke trafikanter på skolevei og i nærmiljø/boligområder. Dette kan blant annet gjøres gjennom bygging av gang- og sykkelveier og fortau, fastsette riktige fartsgrenser, anlegge fartsdempende tiltak, sikre kryssingssteder, sette opp belysning, samt drifte og vedlikeholde veinettet på en trafikksikker måte.

Kommunens areal- og transportplanlegging er et grunnleggende og langsiktig virkemiddel innen trafikksikkerhetsarbeidet. Antallet personskaueulykker er omtrent proporsjonal med antallet kjøretøykilometer dersom det ikke gjennomføres tiltak som motvirker dette. Areal- og transportplaner påvirker både trafikkmengden, reiselengde, veivalg og valg av transportmiddel. Det er for eksempel trafikksikkerhetsmessig gunstig hvis flere lar bilen stå og velger kollektive transportmidler. Kommunen kan også stille krav til private planer og utbyggere gjennom rekkefølgebestemmelsene i plan- og bygningsloven.

Kommunen kan gjennom den kommunale trafikksikkerhetsplanen gi innspill om ønskede tiltak på fylkesveier, riksveier og europaveier.



Satsingsområder og tiltak i planperioden

SATSINGSOMRÅDER I PLANPERIODEN

I tråd med målene, rammene og kommunens virkemidler, ønsker Jevnaker kommune å rette fokus mot

- ✓ Trafikantrettede tiltak med spesielt fokus på barn og ungdom
- ✓ Organisatoriske tiltak
- ✓ Fysiske tiltak på vegnett i kommunen

Barn

For de yngste barna (0-6 år) foregår trafikkopplæringen først og fremst via foreldre og personalet i barnehagen. Barn er i trafikken sammen med voksne til fots, i bil og på sykkel, og er i liten grad selvstendige trafikanter. Barn er heldigvis ikke den mest ulykkesutsatte gruppen, men tiltak er likevel viktig fordi grunnlaget for handlinger og holdninger legges i barneårene. En viktig målgruppe er foreldrene som rollemodeller for sine barn. De fleste barn som blir skadd eller drept i denne aldersgruppen er passasjer i bil.

De litt eldre barna (6-13 år) opptrer etter hvert som selvstendige trafikanter. Ut fra et helseperspektiv ønsker vi at flere skal gå eller sykle til skolen – fysisk aktivitet er sunt, og skoleveien bør være en god sosial arena. Barn i denne aldersgruppen nås gjennom skolesystemet. Det er også mulig å drive trafikksikkerhetsarbeid i idrettslag, korps og andre foreninger.

Det skal stimuleres og legges til rette for trygg ferdsel for barn og unge til og fra skole og fritidsaktiviteter. Det er i tillegg viktig å legge til rette for sikker transport av barn i skolepliktig alder ved å stimulere til bruk av sikringsutstyr i bil, buss og drosje. Etablering av «Hjertesoner» rundt skoler skal vurderes der det skal gjøres tiltak som påvirker den trafikale strukturen i skolens nærområde. En «Hjertesone» er en bilfri sone rundt skolen. Det er mange måter å lage en «Hjertesone» på, og dette kan tilpasses det enkelte skoleområdet slik at det blir en hensiktsmessig løsning.

Ungdom

Ungdomsgruppen er sterkt overrepresentert blant drepte og hardt skadde i trafikken, de fleste som passasjer eller fører av bil eller på moped/motorsykkel. Ingen andre aldersgrupper har så høy ulykkesrisiko i trafikken som ungdommen.

På nasjonalt nivå er det et mål å redusere ungdomsulykkene med en tredjedel innen 2020. For å nå dette målet er det nødvendig med samlet innsats fra mange aktører og en kombinasjon av ulike tiltak som opplæring, holdnings- og atferdsrettede tiltak og kontrollvirksomhet. Ungdom er en uensartet gruppe. Det er viktig å differensiere kommunikasjonen i forhold til målgruppa og bruke ulike arenaer og metoder.

Det bør søkes å delta i aktiviteter som tilbys elevene på ungdomstrinnet, f.eks. besøk til trafikksikkerhetssenteret på Norsk Vegmuseum.

Andre trafikantgrupper

Flyktninger

Flyktninger som kommer fra land med en annen trafikkultur, har gjerne andre holdninger til trafikksikkerhet enn det man har i Norge. Det er derfor viktig at flyktningene raskt settes inn i hvilke lover og regler som gjelder i Norge. Trafikksikkerhet bør inngå i kommunalt introduksjonsprogram for bosatte flyktninger med fokus på refleksbruk, bruk av sykkelhjelme, bruk av sikringsutstyr i bil for barn og voksne, begrepsforståelse og rollemodelltenkning. Det finnes et eget opplæringsopplegg som er utviklet i et samarbeid mellom Lillehammer læringscenter, Oppland fylkeskommune v/ trafikksikkerhetsutvalget (FTU), Trygg Trafikk og Statens vegvesen. Dette er rettet mot lærere, og presenterer sentrale temaer innenfor grunnleggende trafikksikkerhet med forslag til undervisningsmetoder og måter å organisere undervisningen på.



Eldre

Eldre har av forskjellige årsaker gjerne andre utfordringer i trafikken enn den yngre delen av befolkningen. Det er derfor behov for å iverksette egne målrettede tiltak for de eldre. Eldrerådet i kommunen bør involveres i trafiksikkerhetsarbeidet. Eldrerådet er sentrale i forhold til informasjon om henholdsvis medisinbruk (ruspåvirket kjøring), bruk av refleks og økt oppslutning om «65+» blant sine medlemmer i pensjonistforeningene. Andre aktuelle arenaer der eldre kan påvirkes er bla. frivillighetsentralen, kommunens helseteam og hjemmetjenesten. Det finnes et nasjonalt opplegg med fokus på trafiksikkerhet for erfarne fotgjengere, utviklet i samarbeid med Pensjonistforbundet, Trygg Trafikk og Statens vegvesen. Dette kan med fordel anvendes ute i kommunen på temamøter.

Årlige, trafikantertede tiltak

Trafiksikkerhet er et tema som er like aktuelt gjennom hele året, men litt ekstra fokus kan være lurt i periodene om våren når det blir varmere og lysere og flere velger å gå eller sykle dit de skal, og om høsten når det begynner å bli mørkere og vanskeligere å oppdage myke trafikanter for bilistene. I disse periodene bør kommunen gå ut med oppfordringer med fokus på oppmerksomhet, bruk av sikringsutstyr og reflekser.

Organisatoriske tiltak i kommunen

Kommunen er en stor organisasjon som kan påvirke og styre trafiksikkerheten på mange måter og gjennom mange kanaler. Trafiksikkerhet bør være en kvalitet ved alle oppgaver kommunen utfører. Organisatoriske tiltak må gjennomføres på flere plan, både gjennom strukturelle tiltak, kulturelle tiltak og gjennom økt kompetanse. Strukturelle tiltak kan for eksempel være lover og regler, retningslinjer, håndbøker, kravdokumenter eller måten kommunen organiserer trafiksikkerhetsarbeidet på. Kulturen sier noe om hvordan vi forholder oss til strukturen, om normene, om "hvordan vi gjør det hos oss".

Det hjelper lite å ha gode strukturer hvis ingen bryr seg om å følge dem. Økt trafiksikkerhetskompetanse er viktig innen alle fagområder og på alle nivå i kommunen. Struktur, kultur og kompetanse påvirker hverandre gjensidig.

For å sikre aktiv deltakelse på alle plan i kommunen er det opprettet en intern tverrfaglig trafiksikkerhetsgruppe som skal jobbe med trafiksikkerhetstiltak. Tiltakene skal bygge på vedtatt trafiksikkerhetsplan. Den tverrfaglige trafiksikkerhetsgruppa består av skolefaglig rådgiver, barnehagefaglig rådgiver, rådgiver på helse, kommunelegen, leder for kultur, ansvarlig for drift på kommunale veger, arealplanlegger og virksomhetsleder for Plan og miljø-Gruppa skal holde statusmøter minst en gang i kvartalet for å gå gjennom og prioritere innkomne innspill til trafiksikkerhetstiltak. Gruppa skal også fungere som en intern høringsinstans i plansaker og større byggesaker der forhold rundt trafiksikkerhet vil påvirkes av tiltaket.

Videre skal kommunen jobbe for å oppfylle kriteriene «Trafiksikker kommune» som Trygg trafikk har utarbeidet. Disse er innarbeidet i denne planen.

Det er utarbeidet en reisepolicy for kommunen som sier noe om transportbehov, overholdelse av fartsgrenser, bilbelte, mobilbruk og rollemodelltenkning i forbindelse med tjenestereiser og andre reiser i kommunens regi. Den kommunale helsetjenesten er en viktig bidragsyter i trafiksikkerhetsarbeidet, herunder med hensyn til informasjon om sikring av barn i bil og oppfølging av helsekravene til førerkort. I tillegg er folkehelseperspektivet sentralt i forhold til god tilrettelegging for at barn og unge skal kunne gå og sykle til fra skole og fritidsaktiviteter.

Fysiske tiltak

Fysiske tiltak skal gjennomføres på kommunale veger, og på riks- og fylkesveger.



TILTAK I PLANPERIODEN

TRAFIKKANTRETTEDE OG ORGANISATORISKE TILTAK

Nedenfor følger en oppstilling og ansvarliggjøring av trafikkantrettede og organisatoriske tiltak i Jevnaker kommune. Tiltakene samsvarer med de krav som settes for å bli re-sertifisert som trafikksikker kommune. Alle kommunens organisasjonsområder er tillagt ansvar.

Rådmannens ansvarsområde

Rådmannen skal sammen med kommunens øvrige øverste ledelse sørge for at:

- ✓ Kommunen har forankret ansvaret for trafikksikkerhetsarbeidet hos ordfører og rådmann. Delansvar kan delegeres.
- ✓ Kommunen har et utvalg med ansvar for trafikksikkerhet.
- ✓ Kommunen har innarbeidet trafikksikkerhet i HMS/internkontrollsystemet som inneholder regler for reiser og transport i kommunens regi, og ved kjøp av transporttjenester.
- ✓ Trafikksikkerhet er et årlig tema i kommunens arbeidsmiljøutvalg (AMU).
- ✓ Kommunen har oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell (materiellskader) i kommunen.
- ✓ Trafikksikkerhet er en del av kommunens folkehelsearbeid.
- ✓ Kommunen har en trafikksikkerhetsplan. Planen har rullerings- og rapporteringsrutiner. Planen ivaretar både trafikkantrettede og fysiske tiltak.
- ✓ Kommunen har et godt system for å behandle søknader om skyss pga. særlig farlig skolevei.
- ✓ Kommunens trafikksikkerhetsarbeid følges opp i de enkelte kommunalsjefområder.
- ✓ Etablering av «Hjertesoner» rundt skoler skal vurderes der det skal gjøres tiltak som påvirker den trafikale strukturen i skolenes nærområde.
- ✓ Kommunen skal jobbe for regodkjenning som «Trafikksikker kommune» i 2018.

Kommunalsjefområde oppvekst

Det er utarbeidet egne sjekklister for hvordan man skal jobbe med trafikksikkerhet og trafikkopplæring i henholdsvis barnehager og skoler. Det er kommunalsjef for Oppvekst i samarbeid med barnehageledere, rektorer og inspektører som skal påse at de ulike punktene følges opp i barnehagene og på skolene.

Trafikksikkerhet i barnehagen

- ✓ Barnehagens trafikkopplæring skal integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.
- ✓ Barnehagen skal stille krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker adferd ved kjøp av transporttjenester.
- ✓ Barnehagens ansatte skal kjenne rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- ✓ Barnehagen skal utarbeide rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.

Trafikkopplæringen i barnehagen

- ✓ Barna skal lære trafikkregler for fotgjengere.
- ✓ Barna skal lære om bruk av sansene sine i trafikken
- ✓ Barna skal lære om bruk av bilbelte, sykkelhjelm og reflekser.

Samarbeid mellom barnehage og hjem

- ✓ Barnehagen skal ha rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse skal gjennomgås årlig med foresatte og ansatte.
- ✓ Barnehagen skal påvirke foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.
- ✓ Trafikksikkerhet og trafikkopplæring skal være et årlig tema på foreldremøter.



Trafikksikkerhet i skolen generelt

- ✓ Skolen skal, i samarbeid med FAU, gi anbefalinger til foresatte om sykling til skolen.
- ✓ Skolen skal utarbeide rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, på sykkel, i bil og med kollektivtransport i skolens regi
- ✓ Skolen skal ha gode rutiner for at planene blir fulgt av de ansatte
- ✓ Trafikksikkerhet skal være tema på minst ett elevrådsmøte i vinterhalvåret

Trafikkopplæringen i skolen

- ✓ Skolen skal integrere trafikkopplæring i lokal læreplan/årsplan i tråd med Kunnskapsløftets kompetansemål

Samarbeid mellom skole og hjem

- ✓ Skolens læreplan for trafikk skal være et årlig tema på foreldremøter
- ✓ Foreldre/ foresatte skal involveres i skolens trafikksikkerhetsarbeid, for eksempel gjennom Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU).

Kommunalsjefområde Plan og samfunn

Plan og samfunn sitter med flere av de planmessige og praktiske oppgavene knyttet til fysiske trafikksikkerhetstiltak og forbindelser opp mot FTU og Statens vegvesen.

Plan og miljø

- ✓ Skal vurdere og vektlegge trafikksikkerhet for alle nye byggeområder ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel
- ✓ Skal vurdere og vektlegge trafikksikkerhet ved behandling av reguleringsplaner
- ✓ Skal utarbeide rutiner for håndtering av innspill på trafikksikkerhetstiltak fra andre avdelinger, organisasjoner og publikum
- ✓ Skal utarbeide rutiner for å søke fylkeskommunale midler til fysiske trafikksikkerhetstiltak
- ✓ Skal utarbeide prioriteringsliste for fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal vei basert på kriterier fastlagt i kommunens trafikksikkerhetsplan.
- ✓ Skal utarbeide prioriteringsliste for trafikksikkerhetstiltak på fylkes- og riksveg
- ✓ Skal sette fokus på trafikksikkerhet gjennom media og kommunens kommunikasjonskanaler med jevne mellomrom

Drift og forvaltning

- ✓ Skal ha rutiner for snørydding på skoleveier
- ✓ Skal kvalitetssikre trafikksikkerheten i forbindelse med anleggsvirksomhet i kommunen
- ✓ Skal sørge for gjennomføring av vedtatte, prioriterte fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal veg

Kultur

- ✓ Skal stimulere frivillige lag og foreninger til å innarbeide retningslinjer for sikker transport innenfor egen virksomhet. Særlig fokus skal rettes mot transport av barn.
- ✓ Skal bidra til tilrettelegging av temamøte om trafikksikkerhet rettet mot eldre trafikanter med fokus på trafikksikkerhet for erfarne fotgjengere.



Kommunalsjefområde Helse og omsorg

Innenfor helseområdet ligger et særskilt ansvar til kommunelegen og helsestasjonen. I tillegg legges det et ansvar på hjemmetjenesten og tilrettelagte tjenester som bruker bil og ferdes i trafikken i sitt daglige arbeid.

Kommunelegen

- ✓ Skal være kjent med kommunens trafiksikkerhetsarbeid.
- ✓ Skal medvirke til at kommunens fastleger har tilstrekkelig kjennskap til vegtrafikklovens § 34 og hvordan denne kan anvendes for å redusere risiko for trafikkulykker.

Helsestasjonen

- ✓ Skal utarbeide dokumentasjon på når og hvordan trafiksikkerhet integreres i møte med foreldre og barn, Et særlig fokus bør legges på sikring av barn i bil.

Hjemmetjenesten og tilrettelagte tjenester

- ✓ Skal ferdes i trafikken på en sikker måte i tråd med kommunens regler for reiser og transport i kommunens regi
- ✓ Skal medvirke til at brukere får veiledning i trafiksikkerhet ved behov.

Flyktingetjenesten

- ✓ Skal sørge for at trafiksikkerhet inngår i kommunalt introduksjonsprogram for bosatte flyktninger med fokus på refleksbruk, bruk av sykkelhjelm, bruk av sikringsutstyr i bil for barn og voksne, begrepsforståelse og rollemodelltenkning.

TILTAK PÅ RIKS- OG FYLKESVEGNETTET

Statens vegvesen har ansvar for forvaltning av riks- og fylkesvegnettet i Norge. Jevnaker kommune kan derfor ikke på eget initiativ gjennomføre trafiksikkerhetstiltak på riks- og fylkesvegnettet, men kommunen har imidlertid anledning til å påvirke hva Statens vegvesen utfører av tiltak på riks- og fylkesvegnettet i Jevnaker kommune. Påvirkning overfor Statens vegvesen som eier av riksvegnettet, samt Oppland fylkeskommune som eier av fylkesvegnettet kan i hovedsak deles i to områder.

1. Påvirkning gjennom å gi innspill til handlingsplaner for vegnett og transport
 - a. Handlingsplan for fylkesveger
 - b. Nasjonal transportplan (NTP)
2. Påvirkning gjennom direkte kontakt med Statens vegvesen vedr. gjennomføring av enkelttiltak

Jevnaker kommune skal arbeide aktivt for å påvirke Statens vegvesen og Oppland fylkeskommune til å gjennomføre trafiksikkerhetstiltak på riks- og fylkesvegnettet i Jevnaker kommune. Dette gjelder både på administrativt og politisk nivå. Forslag til nødvendige tiltak på riks- og fylkesvegnettet som meldes inn i løpet av planperioden skal videreformidles fortløpende.

I planperioden skal Jevnaker kommune være en pådriver opp mot Statens vegvesen og Oppland fylkeskommune til å finne løsninger på følgende trafiksikkerhetsutfordringer i Jevnaker kommune.

1. Gang- og sykkelvegforbindelse mellom Prestmoen og Olum
2. Bedre løsning for bussterminalen i Jevnaker sentrum
3. Gang- og sykkelvegforbindelse mellom Vang mølle og Sløvika, til krysset ved Roen
4. Oppgradering av bussholdeplasser langs FV. 245
5. Gang- og sykkelvegforbindelse mellom Bergermoen og Hvalsmoen (i Ringerike)
6. Krysningspunkter på riks- og fylkesvegnettet generelt



TILTAK PÅ KOMMUNALT VEGNETT

Tiltak på kommunalt vegnett synliggjøres i handlingsdelen av trafikksikkerhetsplanen. Handlingsdelen er en detaljert tiltaksplan for tiltak som skal utføres på eller i tilknytning til det kommunale vegnettet, og revideres hvert år i takt med kommunens økonomiplan/budsjettarbeid. Jevnaker kommune skal hvert år oppfordre innbyggerne til å komme med innspill til trafikksikkerhetstiltak. Innspillene kommer i tillegg til administrasjonens forslag til tiltak, og skal vurderes og prioriteres ut fra nedenstående vurderingskriterier.

Vurderingskriterier for fysiske tiltak

Alle innspill til fysiske tiltak skal vurderes opp mot følgende kriterier. Innspill som møter flere kriterier skal prioriteres fremfor innspill som kun møter noen få kriterier. En oversikt over hvordan tiltakene er vurdert skal følge forslag til handlingsplan hvert år.

Generelle kriterier

- ✓ Strekningen er skolevei eller vei til barnehage eller fritidsaktiviteter
- ✓ Strekningen berører flere husstander (10+) eller har stor trafikkbelastning (ÅDT)
- ✓ Innspillet gjelder en helt ny tilrettelegging
- ✓ Innspillet gjelder opprusting av en eksisterende løsning

Kriterier for prioritering

- ✓ Kritisk punkt – sannsynligheten for en alvorlig ulykke er stor.
- ✓ Er tiltaket i samsvar med gatebruksveileder?
- ✓ Mulighet for rask gjennomføring – lav kostnad
- ✓ Kost/nytte – hvor stor effekt vil tiltaket ha?
- ✓ Tiltaket vil kunne bidra til økt bruk av sykkel og gange, også på fritiden (folkehelseperspektivet)
- ✓ Tiltaket vil bidra til økt fremkommelighet (Universell utforming)

Administrative og budsjettmessige konsekvenser

TILSKUDD TIL KOMMUNALE TRAFIKKSIKKERHETSTILTAK

Oppland fylkeskommune gir hvert år tilskudd til trafikksikringstiltak. For å kunne søke om midler fra tilskuddsordningen, må kommunene ha en godkjent trafikksikkerhetsplan.

Kommunen kan søke om tilskudd til fysiske tiltak langs kommunale veier og fylkesveier. Tilskudd gis til sikring av skoleveier og andre fysiske trafikksikkerhetstiltak i barns nærmiljø. Det er også mulig å søke om tilskudd til trafikantrettede tiltak som pedagogiske tiltak eller samordnende/organisatoriske tiltak.

Den kommunale egenandelen er på minimum 50 %. Ved tildeling av midler skal tiltakene være byggeklare og kunne gjennomføres samme år de får bevilgning.

KOMMUNALE BEVILGNINGER

Rammen for de kommunale bevilgningene beskrives i kommunens økonomiplan, og de årlige bevilgningene i kommunens budsjetter. Det er satt som en betingelse at inntil 25 % av investeringsbudsjettet til samferdselstiltak skal benyttes til trafikksikringstiltak.

Plan og samfunn utarbeider rådmannens forslag til handlingsplan. Forslaget legges fram for behandling for formannskapet. Formannskapet tar stilling til prioritering og eventuelle ekstra bevilgninger. Rådmannen realiserer prioriterte tiltak innenfor vedtatt økonomisk ramme.

